

MESTO VEĽKÝ KRTÍŠ
J. A. Komenského 3, 990 01 Veľký Krtíš

Číslo: 8923/2016
2099/2015/OOP

Veľký Krtíš 22. december 2016

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Tento dokument bol spracovaný v rámci prípravy obyvateľstva na sebaobranu a vzájomnú pomoc podľa § 15 ods. 1 písm. i) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Povodne a záplavy

- v prípade kritického nedostatku času zanechajte akékoľvek činnosti a rýchlo sa odoberte na bezpečné (kopec, vyšší svah a pod.) alebo vopred určené miesto
- pokiaľ máte dostatok času
 - vypnite alebo uzatvorte hlavné rozvody elektrického prúdu, vody a plynu
 - vybavenie domácnosti premiestnite do vyšších poschodí
 - uzatvorte všetky okná
 - pripravte si evakuačné vozidlo pre prípad krízovej situácie
 - pripravte si lieky, dokumenty, vhodné ošatenie, trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2 až 3 dni
 - zoberte si nepremokavú obuv a odev
 - odstráňte látky, ktoré môžu v styku s vodou vyvolať chemickú reakciu (jedy, žieraviny, kyseliny a pod.)
 - informujte svojich susedov
 - pripravte evakuáciu zvierat
 - pripravte si evakuačnú batožinu
 - dodržujte pokyny záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy, sledujte pokyny v hromadných informačných prostriedkoch

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Požiar

- zistený požiar ohláste bez zbytočného odkladu na tiesňovú linku 112 alebo 150
- ak je to možné, požiar uhasťte alebo urobte nutné opatrenia k zamedzeniu jeho šírenia
- uzavrite prívod plynu
- podľa možností vyveďte do bezpečnej vzdialenosti zvieratá, vynesťte cenné veci
- uvoľnite prístupové cesty záchranným zložkám
- nekomplikujte činnosť záchranným zložkám po ich príchode na miesto zásahu
- na výzvu veliteľa zásahu, veliteľa jednotky požiarnej ochrany alebo starostu obce poskytnite vecnú alebo osobnú pomoc

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Víchrice

- ak nemusíte, nevychádzajte z domu
- nezdržiavajte sa na voľných plochách
- nezdržujte sa pri labilných prekážkach
- zatvorte a zabezpečte okná a dvere
- odložte z dvorov voľne položené predmety
- nepúšťajte von deti
- zabezpečte domáce zvieratá
- neparkujte pod stromami a pri chatrných budovách
- s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdite po otvorených veterných plochách

Únik nebezpečnej chemickej látky (použitie chemických zbraní)

- urýchlene opustite ohrozené miesto (proti smeru vetra)
- čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti (ak je dostupný úkryt, tak v ňom)
- uzatvorte a utesnite okná, dvere a ďalšie otvory (vytvorenie izolovaného uzavretého priestoru)
- vypnite ventiláciu
- uhaste otvorený oheň, vypnite plynové spotrebiče
- sledujte vysielania v hromadných informačných prostriedkoch (rozhlas, televízia)
- riadte sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko
- pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany osôb (na ústach a nose si pridržte navlhčenú poskladanú tkaninu)
- pripravte si evakuačnú batožinu
- telefonujte len v súrnom prípade (nezaťažujte telefónne linky)
- poskytnite pomoc chorým, postihnutým, starším osobám, osobám neschopným pohybu, postarajte sa o deti bez dozoru
- nakrmte domáce zvieratá, dajte im vodu a uzatvorte ich
- zachovajte pokoj a rozvahu
- budovu opustite len na pokyn
- ak ste mimo budovu, vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy (ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, okamžite vyhľadajte úkrytie v budovách a postupujte, ako pri pobyte v nich)
- čakajte na ďalšie pokyny

Nikdy sa neukrývajte do pivníc a terénnych nerovností (priehlbiny, jamy, priekopy a pod.), nakoľko väčšina plyných chemických látok je relatívne ťažšia ako vzduch!!!

Únik nebezpečnej biologickej látky (použitie biologických prostriedkov)

- postupujte tak, ako pri úniku nebezpečnej chemickej látky
- chráňte sa pred preniknutím alebo zanesením nákazy do organizmu:
 - dôsledne dodržiavajte karanténne hygienické, protiepidemické a protiepzootické opatrenia
 - sledujte informácie o situácii poskytnuté miestnou samosprávou a štátnou správou
 - nepoužívajte vodu z neznámych zdrojov
 - pripravte si vodu pomocou chemických dezinfekčných prostriedkov alebo prevarením
 - udržiajte čistotu tela i za nepriaznivých podmienok
 - zbytočne sa nedotýkajte podozrivých predmetov
 - pri známkach onemocnenia ihneď vyhľadajte zdravotnícku pomoc (podozrenie z ochorenia hláste orgánom obce alebo spádovému zdravotníckemu zariadeniu, prípadne orgánom civilnej ochrany)
 - pravidelne si kontrolujte telesnú teplotu
 - obmedzujte pohyb mimo budovu alebo ju opúšťajte iba na nevyhnutnú dobu (napr. nákup základných životných potrieb)
 - priebežne uskutočňujte v rámci svojich možností dezinfekciu vo svojich bytoch a v domoch
 - dodržujte pokyny zdravotníkov a pracovníkov hygienickej služby

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Únik nebezpečnej rádioaktívnej látky (použitie jadrových zbraní)

- čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti (najlepšie v pivničných priestoroch), pokiaľ možno na opačnej strane od jadrového zariadenia
- ak ste na otvorenom priestranstve, okamžite vyhľadajte najbližší dom
- v prípade, že ste mohli prísť do styku s rádioaktívnymi látkami v dobe, než ste sa skryli, potom:
 - pre vstupom do budovy kontaminovaný vrchný odev a obuv odložte do neprievzdušného obalu a nepoužívajte ich
 - dôkladne si umyte ruky, tvár a vlasy, vypláchnite oči, ústa, vyčistite si nos a uši
 - ak je to možné, osprchujte sa a vymeňte si bielizeň
- zdržiavajte sa v stredových miestnostiach domu na prízemí alebo v suteréne (miestnosť s minimálnym počtom okien)
- uzatvorte a utesnite okná a dvere
- vypnite ventiláciu a utesnite ďalšie otvory v miestnosti
- sledujte správy v hromadných informačných prostriedkoch
- pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela
- pripravte si evakuačnú batožinu
- jódomové prípravky (tablety jodidu draselného) a prostriedky individuálnej ochrany vám budú v prípade potreby vydané aj s inštrukciou použitia (použitie až na základe verejnej výzvy)
- zabezpečte svoje potraviny a zásoby vody pred možnou kontamináciou uložením do igelitových alebo aspoň do papierových obalov a uložte ich do chladničky, mrazničky alebo komory
- nakrmte domáce zvieratá, dajte im vodu a uzatvorte ich
- čakajte na ďalšie pokyny
- ukrytie alebo evakuáciu urobte až na základe pokynov záchranárov alebo po oficiálnom vyhlásení
- budovu opustite len na pokyn

Nepožívajte nechránené potraviny, ovocie a zeleninu!!!

Dopravná nehoda spojená s únikom nebezpečnej látky

- odstavte vozidlo tak, aby ste neblokovali celú pozemnú komunikáciu
- zastavte motor vozidla a urýchlene opustite zamorený priestor (v prípade dosahu pôsobenia nebezpečnej látky)
- chráňte si dýchacie cesty prostriedkami improvizovanej ochrany (vreckovkou, šatkou,...)
- v žiadnom prípade sa nepribližujte k havarovanému vozidlu, z ktorého uniká nebezpečná látka (neohrozujte svoj život)
- čo najskôr oznámte nehodu na tiesňovej linke
- nedotýkajte sa nebezpečnej látky, ani predmetov, ktoré ňou boli kontaminované
- po príchode záchranárov sa riadte pokynmi veliteľa zásahu alebo polície

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Útok teroristov

- zachovajte pokoj a rozvahu, nešírte paniku
- chráňte dýchacie cesty vlhkou tkaninou, opustite urýchlene ohrozený priestor a ukryte sa vo vhodnej budove
- sledujte informácie v médiách (televízia, rádio a mestský rozhlas)
- plňte pokyny vydané oprávnenými osobami
- vyhotovte si prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela:
 - ochranné rúško – z vreckovky, viacerých vrstiev gázy, uteráku
 - plášť do dažďa
 - gumené čižmy
 - rukavice (igelitové vrecká)
 - rôzne kombinézy z impregnovaných materiálov
- utesnite okná, dvere a iné vetracie otvory
- zbytočne netelefonujte, len v súrnom prípade, aby ste nezaťažovali telefónne linky
- poskytnite pomoc susedom a spolupracovníkom (deťom, tehotným ženám, starším, bezvládnym osobám)
- odstráňte z verejnej komunikácie osobné vozidlo, ktoré môže tvoriť prekážku záchranným jednotkám
- sledujte priebežne zdravotný stav rodinných príslušníkov

Anonymné oznámenie (uloženie bomby, výbušniny, použitie nebezpečnej látky, a pod.)

- v prípade nálezu podozrivého predmetu (obálka, balíček,...) okamžite oznámte túto skutočnosť na tiesňovej linke 112 alebo 158
- nedotýkajte sa podozrivého predmetu
- otvorte okná a dvere
- zatiahnite záclony, závesy alebo žalúzie
- na výzvu opustite budovu a nasledujte evakuovaných do vyhradených priestorov
- vezmite si so sebou všetky osobné veci
- počkajte na ďalšie inštrukcie bezpečnostných zložiek riadiacich akciu
- pokiaľ bolo anonymné oznámenie o uložení bomby alebo výbušniny v budove, v ktorej sa nachádzate, opustite budovu a vzdialte sa čo najďalej od tohto miesta

V žiadnom prípade sa nezdržujte v blízkosti možného ohrozenia i napriek tomu, že vaša zvedavosť, čo sa bude v najbližších minútach diať, vás núti zostať v blízkosti nebezpečného miesta!!!

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Obdržanie podozrivej zásielky (list, balíček)

- podozrivú zásielku neotvárajte a netraste ňou
- uložte ju do igelitového vrecúška alebo iného vhodného obalu
- potom opustite miestnosť, umyte si ruky vodou a mydlom
- udalosť ohláste na tiesňovú linku 112 alebo 158
- polícia alebo hasičský a záchranný zbor od vás zásielku preberie a odvezie ju na overenie obsahu

Teroristická akcia (použitie strelných zbraní)

- pokiaľ ste mimo budovu, okamžite opustite ohrozené miesto
- ak sa nachádzate v budove, nezdržujte sa v blízkosti okien
- ukryte sa za vhodný kus nábytku
- striktne dodržujte pokyny vydávané bezpečnostnými zložkami
- nepoužívajte pevné telefónne linky
- zachovajte pokoj a rozvahu

Epidémia a epidémia zo zvierat (epizoócia)

- zabezpečte izoláciu chorých osôb a zvierat
- zamedzte ich styk s ostatnými obyvateľmi a zvieratami
- určte zdroj nákazy (napr. nesprávne uložený odpad)
- obmedzte pohyb osôb mimo priestoru nákazy (zaistite karanténu)
- zabezpečte preventívne očkovanie a podávanie antibiotík (profylaxia)
- vykonajte hygienickú očistu zasiahnutých osôb, ako aj záchranných jednotiek
- vykonajte dezinfekciu, deratizáciu, dezinsekciju (ničenie mikroorganizmov, hlodavcov, hmyzu)
- zabezpečte ekologickú likvidáciu uhynutých zvierat

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Zemetrasenie

Pred zemetrasením

- pripravte si prenosné rádio, baterku a lekárničku
- naučte sa základy prvej pomoci
- poznajte hlavné uzávery elektriny a plynu
- neukladajte na police a skrine ťažšie predmety, ťažší nábytok oprite o steny
- dohodnite si spôsob kontaktu s členmi rodiny, príbuznými, na pracoviskách a školách počas zemetrasenia

Pri zemetrasení

- pri pobyte v budove ostaňte dnu
- pri pobyte mimo budovy zostaňte vonku, najviac zranení býva pri panickom úteku z domov alebo do úkrytov
- zachovajte rozvahu, pomáhajte deťom, susedom, starším osobám, invalidom, chorým a zraneným
- v budove rýchlo vyhľadajte vhodné miesto, postavte sa k opornému múru alebo pod dvere, ale nikdy nie k oknu
- ukryte sa pod stôl a v továrňach pod najbližší odolný predmet
- nevstupujte do výťahu a na schodište
- vonku sa zdržiavajte čo najďalej od elektrického vedenia, stromov, pomníkov a pod.
- nezostávajte v úzkych uliciach, v nevyhnutných prípadoch hľadajte ochranu pod najbližšou bránou pod portálom
- nepoužívajte otvorený oheň, existuje nebezpečenstvo výbuchu plynu a následného požiaru
- pri jazde v dopravnom prostriedku okamžite zastavte na otvorenom priestranstve a nevystupujte počas trvania otrasov

Po zemetrasení

- opatrene opustite budovy a iné objekty narušené otrasmi, pri prechádzaní týmito objektmi hrozí nebezpečenstvo zrútenia jednotlivých častí stavieb
- poskytnite prvú pomoc sebe i iným zraneným, starším alebo chorým osobám, deťom a invalidom, dodržiavajte zásady zvýšenej hygieny, aby sa zabránilo rozširovaniu nákazlivých chorôb
- nezdržiavajte sa pod hrádzami vodných nádrží, v údoliach a okolí potokov a riek, kde môže dôjsť k ich rozvodneniu a pretrhnutiu hrádzí
- skontrolujte rozvody plynu, vody a elektriny, pri poruche rozvodov uzavrite ich privody, otvorte okná a opustite budovu, mimoriadnu starostlivosť venujte miestam, kde hrozí

nebezpečenstvo úniku alebo vzniku nebezpečných škodlivín, toxických, biologických, rádioaktívnych, výbušných a iných látok ohrozujúcich životy ľudí a životné prostredie

- každý požiar haste dostupnými prostriedkami vždy s ohľadom na stav hasených objektov, organizačnými a ďalšími pokynmi, opatreniami zabrániť rozširovaniu požiaru a riadte sa pokynmi príslušníkov požiarnych útvarov
- zabezpečte trvalý dozor pri používaní otvoreného ohňa, pri opakovaných otrasoch zemského povrchu môže dôjsť v podmienkach poškodených komunikácií a rozvodov plynu k rozsiahlemu požiaru
- nepodliehajte panike, sledujte správy, pokyny a informácie vysielané v rozhlase, riadte sa pokynmi
- aktívne spolupracujte s orgánmi podieľajúcimi sa na záchranných prácach
- nepoužívajte zbytočne telefóny mobilných a pevných sietí na vybavovanie osobných záležitostí a prežitých dojmov, vo svojom záujme uvoľniť telefónne spojenie pre urýchlené spojenie záchranárov, zdravotníkov, hasičov, a pod.
- na pitie používajte výhradne vodu prevarenú alebo pochádzajúcu zo zaručene nezávadného zdroja
- na núdzové ubytovanie používajte stan alebo jednoduchý prístrešok s ľahkou konštrukciou v dostatočnej vzdialenosti od vysokých budov a objektov hroziacich pádom alebo zrútením
- na evakuáciu alebo pomoc príbuzným nepoužívajte vlastné auto, aby sa predišlo dopravným zápcham a aby komunikácie boli uvoľnené pre dopravné prostriedky záchranárov, hasičov, zdravotníkov a ostatných účastníkov záchranných prác
- pri pátraní po osobnom majetku v troskách budov sa nevyhnutne podriadte rozhodnutiu orgánov riadiacich záchranné práce
- v prípade nariadenej evakuácie alebo premiestnenia do iného objektu vezmite so sebou pitnú vodu, potraviny, lieky, baterku, prenosný rozhlasový prijímač, mobilný telefón, dôležité dokumenty a vhodný odev